Ч. 218 (14.761). Львів, вівторок 5. жовтня 1937 Opłata pocztowa uiszczona gtówką. Рік LVIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.080.
„ Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно . . . . . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . . 30.00 „
Річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

„Буржуазні націоналісти і шпигуни" опанували українську совітську пресу.

У багатьох пресових органах наркому освіти УССР викрили „буржуазних націоналістів і шпигунів". „За комуністическое просвещеніе" обвинувачує народнього комісаря освіти УССР Затонського, що це він „засмітив" українську пресу „ворогами народу". (ПАТ)

Японія введе повну бльокаду Китаю?

Японська морська влада занепокоєна тими великими транспортами зброї, що причалюють до південно-китайських пристаней. Японська фльота, що переводить бльокаду китайських берегів, до тепер затримувала лише китайські кораблі. З огляду на те, що зброю перевозять чужинецькі кораблі, Японія може змінити своє становище в недалекому майбутньому.

БОЇ.

Після довших наступів японці перервали китайські оборонні лінії під Льотієн і Ліючан; цю останню місцевість вони мабуть заняли.

На півночі японці дальше йдуть скоро вперед; вони заняли важне місто Тегшав, де найшли чималі припаси воєнного знаряддя і муніції. Вони зручним маневром несподівано окружили китайців, які відступили серед паніки.

Большевики торпедують порозуміння в еспанській справі.

СССР переслав до предсідника комітету неінтервенції ноту — зредаговану в гострому тоні — з домаганням, щоби Франція отворила пірінейський кордон.

Ця нота зробила дуже немиле враження в колах британської дипльоматії, яка докладає тепер чимало зусиль, щоб довести до евакуації добровольців з Еспанії і мала вже надію на успіх з огляду на компромісову поставу Риму і Саляманки.

РАДА ЛІГИ НАЦІЙ НЕ ПРИНЯЛА РЕЗОЛЮЦІЇ В ЕСПАНСЬКІЙ СПРАВІ.

Рада Ліги Націй розглядала проєкт деклярації у справі евакуації добровольців з Еспанії. Австрія і Мадярщина внесли поправку, але вона перепала 32-ма голосами проти 3-ох (13 здержалось від голосування). При голосуванні над самою резолюцією Альбанія і Портуґалія висловилися проти неї; 14 держав стрималося від голосування. З огляду на недостачу одноголосности, резолюція перепала.

30-ох убитих і 150 ранених під руїнами Валенсії.

Як подає телеграфічна агенція „Еспаня", вчора передполуднем національна летунська ескадра, користуючися мрякою, виконала **налет на Валенсію, сильніший від усіх дотеперішніх.** 50 летунських бомб знищило понад 100 будинків, вбиваючи і ранячи дуже багато людей.

Авас повідомляє, що дотепер під румовищами найдено

30 убитих і 150 ранених; повної листи жертв ще не устійнено,

бо ще не усунено всіх румовищ. На місто впало, як подає Авас — понад 100 бомб

НА ЕСПАНСЬКИХ ФРОНТАХ.

Національне командування повідомляє, що на **астурійському** фронті дощі припинили воєнні операції. На фронті **Леону** нац. війська заняли гору Мулієсіна ,на відтинку **Ріоно** — ворожі становища коло Гранади і Сієрри Румпіон, на **арагонському** фронті відбили вони завзяті ворожі наступи.

Валенсійське міністерство оборони подає, що на **північному** фронті по давньому, на фронті **Теруелю** червоні заняли частину дільниці Орказітас, на відтинку **Таха** нац. військам не пощастився наступ.

Затопили невідоме підводне судно.

Як подають з Констанци, турецький воєнний корабель сторпедував підводне судно невідомого походження, беручи цілу залогу в полон.

Гітлер поїде до Італії щойно на весну.

Авас подає з Риму, що в тамошніх політичних колах не сподіються Гітлера у жовтні ані у вересні ц. р., мабуть приїде він до Риму щойно на весну 1938. р.

ІТАЛІЯ ПОМОЖЕ НІМЕЧЧИНІ ВІДЗИСКАТИ КОЛЬОНІЇ.

Німецький часопис „Гамбургер Фремденблят" повідомляє, що Мусоліні обіцяв Гітлерові підтримку в кольоніяльних ревіндикаціях.

Перед ґенеральним страйком у Палестині.

У відповідь на репресії задумують араби проголосити ґенеральний страйк. Покищо арабські боївки взивають купців у Єрусалимі та на провінції замикати крамниці.

На місце арештованого посадника Єрусалиму назначили англійця.

Зміна осідку головної кватири сибірської армії.

ТОКІЮ. Часопис „Асаґі Шімбун" повідомляє, що совітський уряд не зважаючи на протест маршала Бліхера, переніс головну кватиру армії Далекого Сходу з Хабаровська до Іркутська. Часопис зазначує, що цей наказ не доказує ще ніяких змін в дотеперішнім політичнім становищі Совітського Союзу супроти Далекого Сходу. Одначе підкреслює задум Москви, що вона хоче зробити із [illegible] Монголії оперативну базу проти Манджуко.

5 днів історії.

(Від нашого кореспондента).

Берлін, 1. жовтня 1937

Сучасні люди не можуть знати, чи вони і їх діла ввійдуть в історію. Тільки будучність може осудити, чи події, що тепер відбуваються, мають тривку історичну вартість, чи може — розбурхавши уми й серця на короткий час — пропадуть у забутті. Та бувають у державному житті події, що про них уже негайно можна вже сказати, що вони не остануть без сліду в історії. Це такі події, які творять зворотні точки в політичному чи культурному житті народів. Такою історичною подією для Німеччини була безумовно гостина Мусолінія. З його приїздом скінчилася ера ізоляції Німеччини, яка почалася версайським миром та розрослася майже до повного розуміння цього слова, коли державну владу перебрав Гітлер.

Нові ідеї надибують назагал недовіря. Недовіря зростає в критику, а вкінці у ненависть тих, яким залежить утримати давній стан тоді, коли ці нові ідеї хотять повалити старі. Коли Гітлер перед більш як чотирома роками перейняв владу і зараз після цього розписав нові вибори, то показалося, що 51 проц. населення стояло за ним 49 проц. голосували на інші партії — значить були проти нього. І от верхівка цих 49 проц. створила німецьку еміграцію, яка стративши контакт з краєм — низи майже в цілости перекинулися на сторону Гітлера, — задержала один тільки звязок з ним: ненависть до Гітлера. І поширюючи поза межами батьківщини ненависть до Гітлера, ця еміграція чимало причинилася до неґативного становища світа до Німеччини взагалі. Поведінка німецького уряду не причинювалася нічим до того, щоб недовіря світа зменшити. Навпаки. Переможні держави світової війни звикли були до того, що Німеччина покорилася — й платила грубими міліярдами за свою програну. І коли Гітлер точку за точкою почав виповнювати свою програму, коли він покинув Женеву не находячи там зрозуміння для інтересів Німеччини, коли зірвав версайський договір заводячи загальну військову службу, коли посадив залоги в відмілітаризованій Надренії, коли почав зброїтися, то вичікуюче недовіря переможних держав перейшло в явну ворожість. Німеччина опинилася сама, держава без політичних приятелів, положена в серці Европи з відкритими границями на всі боки. На цю пору повного відокремлення припадає й договір з Польщею, що із зреченням Німеччини на її претенсії щодо коридору, запевнив їй спокій на східних границях.

Хоч національний соціялізм ідеольоґічно дуже подібний до італійського фашизму, то Італія спершу стояла в концерті переможних держав і тимсамим була проти внутрішнього скріплення Німеччини. Такий був стан аж до абісинської війни, аж до конфлікту Італії з Англією. В абісинських горах потрясла молода, активна Італія сильними підвалинами британської світової імперії. Імперія відповіла бльокадою економічною, яка малощо не вдушила підприємчиву Італію. І от як Італія стогнала під пазурами британського льва, прийшла їй

на підмогу у девізовій скруті і радо використала можливість експорту ріжних товарів, яких Італії ток дуже було треба. Дві ізольовані, активні держави, з новими, повними динаміки, ідеольогіями знайшли порозуміння на економічному ґрунті. І від цієї економічної бази почалося її духове зближення. Почалися обопільні відвідини ріжних міністрів обох держав та подорожі політичних і партійних представників, а вершком цього руху подорож Мусолінія до Німеччини.

Тижнями писала німецька преса про цю подію. Біографія „дуче" знана вже кожному пересічному читачеві газети. Паралелі між ним і Гітлером дійсно чималі. Оба вони походять з низів, оба висунулися на провід у державі безмежною вірою в ідею, неймовірною життєздатністю та геніяльним красномовним талантом, що одному і другому дав змогу перелити в серця народу їх власну віру в ідею.

Пять днів побуту Мусолінія в Німеччині було одним величавим святом. На програму годин, а програму хвилин, з яких складалися тих 5 днів стежив кожний політично зацікавлений громадянин. Дві години розмовляв Мусоліні віч-на-віч з Гітлером зараз першого дня при перших відвідинах у Гітлера. Мабуть вони розмовляли не про погоду чи про плекання бджіл, а про взаємні цілі та будуччину обох держав. Та ніхто не довідався нічого конкретного про цю розмову. Та це не була єдина розмова обох провідників. За ними пішли і дальші, таксамо таємні, як і перша.

Дуче за цих пять днів добре приглянувся державі свого бажаного союзника. Його партійну динаміку та дисципліну бачив він зараз першого дня, як партійні формації переходили перед ним парадним маршом. Його військову здатність оглянув він на великих маневрах у Мекленбурзі та на Поморю. Його промислову потенцію подивляв він у Крупа, у найбільшому промисловому підприємстві, що постачає тяжкі роди зброї. А запал та дисципліну німецького народу бачив він усюди на вулицях, на вулицях Берліна зокрема, а особливо на масовім вічу на Олімпійському полі, де було більш міліона людей.

Берлін приготовив для приняття Дуче „віа Тріюмфаліс". Від двірця, де зупинився його поїзд, аж до Берлінського замку на просторі яких 10 км. не видно було фасад домів поза довжезними італійськими та німецькими прапорами, що звисали від дахів аж до партеру. Частина цієї „віа Тріюмфаліс" може яких 5 км. закрита була згори і впоперек вулиці звисними прапорами та золотими стяжками. На головній вулиці Берліна „Унтер ден Лінден" вибудовано два ряди стовпів, що на вершку несли золотих вірлів та лікторські вязки. Вночі сяяла ця „віа Тріюмфаліс" ясними снопами.

Як з одного боку у тайні велися розмови між Дуче і Гітлером, так з другого вітверто промовляв Дуче до міліонової маси на Олімпійському полі. Він стояв на пульті витесаному з каменя а за ним мур прапорів військових та партійних формацій у сяйві світлометів, перед ним міліонова маса німецького народу. Промовляв він до цієї маси по німецьки і перше слово було „Камераден". Слова „Камерад" перекласти неможливо. „Товариш" не передає всього того змісту. „Камерад", це людина, що живе в тих самих умовинах і бореться, чи працює для тої самої цілі. Тому то і містився в цьому слові весь зміст побуту Дуче в Німеччині. Підчас промови, яку зібраний нарід переривав стихійними оваціями, він ще ближче змалював ту взаємну ціль обох народів, а саме боротьбу з примарою та варварством большевизму. „Факт, що я сьогодні до вас приїхав не означає, що я завтра може куди інде поїду" — почав Дуче і цим заманіфестував він одноразовість та демонстративний характер своєї поїздки до Німеччини. І тим він потвердив ще те, що недавно проголосив на промові в Палермо підчас великих маневрів на Сицилії, що „хто їде до Риму, не може оминути Берліна, а хто хоче до Берліна, не може нехтувати Риму" — тим зазначив він іще раз незломність оси Рим—Берлін. А далі: „...А як увесь світ нас з напруженням питає, що буде вислідом нашої стрічі: війна чи мир, то ми можемо голосно заявити: мир!" „115 мліонів, обі наші нації стоять з незломною рішучістю проти тих тайних, а так добре знаних сил, що хотять світ вкинути в пожежу громадянських воєн". Тих „115 міліонів" — це звучить нині багато сильніше, як колись „160 міліонів російської держави".

Маріян Шпак.

—o—

З польської преси.

Українцям не вільно проти нагінки протестувати...

Таке враження мусить мати кожний читач „Веку Нового" та всіх газет ендецької породи. „Век Нови" у статті „Помилкова адреса" з 3-го ц. м. застерігається, що він не пропагує збірної відповідальности за вчинки одиниць, ба, навіть запевнює, що ніхто з поляків не підтримує тієї тези: цікаво, чи „Векові" відомі останні резолюції „Звйонзку Оброньцув Львова" і польських старшин резерви та зміст летючок Комітету Порозуміння? Зате „Век Н." гостро атакує УПР, ставляючи справу в тій площині, що або це „горстка політиків з вул.. Підвалля 7., або репрезентація громадянства, його течій і настроїв". „Век" робить закид українським політикам, що вони записують на свій рахунок, коли панує в краю спокій, зате скидають з себе відповідальність, коли стає в краю неспокійно. Ставить таке питання: „Чи дійсно відповідальна українська політика не несе ніякої вини за те, що думають, відчувають і діють сили"? Зачіпає при тім дуже демагогічно і натягано „Діло", що, мовляв, ми, „Діло", вважали теж нормалізацію лише за етап і тактичний маневр. Колиж, мовляв, УПР скидає відповідальність за теперішню українську дійсність, то вказує цим дорогу польським чинникам, що не слід переговорювати з репрезентацією, яка не репрезентує справжніх сил народу.

До цієї статті „Веку Н." додамо лише такі дві уваги від себе: 1) „Век Н." зовсім не бере під увагу того моменту, що українські низи та елементи до концепції наладнання національних відносин взагалі неохочі, замовкли, коли сподівалися, що „нормалізація" принесе народові реальну користь, — а підносять голову, коли побачили, що надії впродовж довгих 2 і пів літ у найменшій мірі не здійснились, і 2) не знаємо, що тут злого, коли „Діло" вважало спробу нормалізації національних відносин за один із засобів національно-політичної тактики?! Чейже наука про політику знає ріжні, наймождивіші шляхи тактики! Чи „Діло", орган, що взагалі займається проблемами національної політики, має примітивізувати ті проблеми під смак читачів „Веку Нового"?!

—o—

Ендецька Демаґоґія.

В подібний демагоґічний спосіб накручує останню кампанію української преси проти польської нагінки варшавський ендецький „Дзєннік Народови" („Українські резолюції й анкети", з 4. ц. м.). Якийсь півграмотний його львівський кореспондент вихоплює одно речення з анкетної відповіди посла Кузьмовича про шкідливість і недоцільність терористичної боротьби для національних українських інтересів і в той облудний спосіб формулує справу: значить, якби протипольський терор був корисний, то требаб його робити! І тут ломить руки: чи можна з таким партнером говорити, який в засаді готов навіть протипольський терор приймати як добрий засіб політики!

Таке натягання та облудне викривлювання думки межує зі звичайним ґаґезтним бандитизмом. До того автор тих ніби дотепних висновків видно не знає, про кого пише і кому імпутує думки, яких даний український діяч чи часопис ніколи й не мав. Як тут дивуватися, що польське громадянство не орієнтується в українських відносинах, колах і людях, коли має таких інформаторів!

ВІКТОР РАКОШІ.

Важке становище педаґоґа.

Я сидів у театрі в останньому ряді партеру. Після першої дії я вийшов до фоає. Якийсь лисий панок ішов за мною, якби стежив, що я роблю. Нараз підійшов до мене і сказав щиро:

— Я називаюся Торнай. Чи маю приємність з паном Каліводою?

— Ні.

— Дивна річ. А ви такі подібні до нього. З ким маю приємність

— Я називаюся Юстин Парай. Слухач Педагогічного Інституту.

— О, то це складається чудово. Чи не булиб ви такі добрі приняти місце виховника мого синка?

— Чому ні...

— Дістанете за це добрий харч, кімнату, но і плату. Ага! Чи ви граєте на фортепіяні?

— Ні.

— То добре. Може на скрипці.

— На жаль, ні.

— То дуже добре. Чи вмієте танцювати. Я заплющив очі і вигикав:

—Признаюся, що такої важної речі потрібної чоловікові, який буває у товаристві...

Торнай радісно кляпнув мене по плечах.

— Але голос маєте!

— Як розбитий горнець.

Торнай мало не кинувся мені в обійми.

— Пане Парай! Ви саме чоловік, якого я шукаю. Я тішуся, що припадок дав мені нагоду з вами познайомитися. Ви можете заняти свою посаду від завтра. Лишаю вам свою адресу. Дві години денно лекцій з моїм малим вистачає, решта часу ви вільні. Прийдіть до нас так в одинацятій.

З цілої ситуації я не розумів нічого. Але на другий день я пішов на вказану адресу.

У брамі приступив до мене 12-літній хлопчина, потягнув мене за піджак і сказав:

— Чи ви новий учитель?

— Так. А ти?

— Я Оскар Торнай і чекаю тут на вас. Прошу вас, не йдіть тепер нагору.

— Чому?

—Тато і мама сваряться через вас.

— Через мене?

— Мама кричить, що до неї належить право вибирати вчителя, а не тато, бо вона доглядає за вчителем, а тато сидить цілий день у клюбі та в каварні.

„Гарні вигляди! — я подумав собі. — Коли господиня ворожо настроєна до мене..."

Я пішов нагору. Торнай вийшов мені назустріч з радісною усмішкою. Він завів мене до кімнати учня, де чекала на мене пані дому — 30-літня гарна дама.

— Юстин Парай, наш новий професор — моя жінка — представив нас пан дому.

Пані дому оглянула мене знизу до голови; я бачив, що вона неприязно настроєна до мене. Торнай затер руки вдоволений.

— Ви будете почувати себе в нас дуже добре мій дорогий — сказав пан дому. — Ми звикли поводитися з учителем як членом рідні.

— Чи ви вмієте грати на фортепіяні? — спитала пані дому.

— На жаль, ні, прошу пані.

— А на якому інструменті граєте?.

— На ніякому.

Торнай сміявся з діявольським усміхом. Видко, що музикальні педаґоґи не мали симпатії в цій родині.

— Пан Парвай — говорив він до жінки — має якнайкращі свідоцтва від університетських професорів, моя кохана, це один з найліпших педагоґів у цілому нашому краю...

— Так? Но, побачимо — закінчила гарна дама і обернулась.

•

У домі Торнаїв пережив я тяжкі дні. Пані дому не подобалось, що я беру на вилки кусень хліба, або витираю хлібом сос на тарілці, то знову те, що я шануючи свою краватку закривав її серветкою.

Одного вечора меляхолійно настроєний, я почав роздумувати про своє становище у своїй кімнаті і підсвистував якусь арію.

На другий день пані Торнай почала поводитись зі мною дуже чемно. Підсунула мені штрудель з гарною усмішкою:

— Чи ви любите штрудель, пане Парвай?

— Це моя улюблена страва.

На другий день ми мали на обід штрудель і ще два рази того самого тижня. Ця увага до моєї особи зробила мене щасливим.

На другий тиждень сказала мені пані дому:

— Щось мені бракує у правому оці. Чи не булиб ви добрі пополудне прийти до моєї кімнати і прочитати мені трохи з повісти, яку я почала?

Я був у сьомому небі. „Слава Богу, що найгірший час минув..."

Я дивився блискучими очима на господаря дому, що схилив похнюплено голову в тарілку Но, але мій терпець таки винагороджений!

На другий день пані Торнай сказала до мене:

Підсумки анкети та власні рефлексії.

5. ВИГЛЯДИ НА МАЙБУТНЄ ТА НАШІ ЗАВДАННЯ.

Самокритика — річ необхідна, необхідна у щоденному житті кожної одиниці, тим більше — у політиці. Коли національна преса бачить відсутність почуття самокритики у рідному політичному проводі, то в почутті своєї відповідальности вона примушена з критикою виступити. А проте та критика потрібна тільки для повноти образу „нормалізаційної" невдачі та нинішнього післянормалізаційного стану. І наша критика українських помилок не може затемнювати суті справи та викликувати непорозуміння щодо першої, головної і найповажнішої причини невдачі „нормалізації": **невиконання урядом ані одної з поважніших українських вимог**, і то не таких, що вимагалиб зміни державного устрою чи системи, а таких, які належать просто до примітивних потреб української культури й економіки! Справа шкільного утраквізму (себто взагалі справа українського народнього шкільництва), справа українського університету, справа доповнення карловатих господарств із земельного парцеляційного запасу, справа справедливого розподілу кредитів, справа безробіття фахово вишколеної і кваліфікованої української інтелігенції, справа фізичного виховання української молоді, остаточна полагода мартирольогії львівського „Народнього Дому", чи навіть така чисто престіжева справа, як національна термінольогія, — ніщо з цього польська сторона не полагодила, щоб бодай сяк-так виказати, що можлива, корисна, потрібна є така співпраця УПР з урядом, як ми її бачили в „нормалізаційнім" періоді. Очевидно, нічого й казати про такі речі, як привернення значіння українському чинникові в самоуправі, поширення прав української мови, поширення впливу українців на хід державних справ з перекиненням на українців частини відповідальности, — бо це вже, як сказано, зачіпає саму систему. Зате за той час польський уряд перевів новий кольонізаційний закон (про оборот землею) та закон про прикордонну полосу, які то закони у практиці змінюють ціле положення українського народу на гірше. Крім того польська сторона повела у себе протиукраїнську громадянську мобілізацію, і то в такий спосіб, що цілковито перекреслила ввесь сенс „нормалізації".

Отож такий фактичний стан довів саме до невдачі „нормалізації", ясної сьогодні своїм і чужим. Довів він до нового закруту національно-політичної тактики, на якому люди зупиняються, щоб призадуматись над дальшою дорогою. Таким робом льоґічно накидалось питання тієї дальшої дороги і тому й Редакція мусіла закінчити питання своєї анкети — питанням щодо майбутньости.

У відповідях на той останній запит анкети „Діла" — про погляд на дальший розвиток політичних подій та на завдання, що стоять перед українським національно-політичним табором — нотки песимізму чергувались з висловами доброї віри в майбутнє. Воно й зрозуміле: натиск на все наше життя зростає майже з дня на день та проймає справді чорними думками. Але одночасно ми — нарід загартований і свідомість того гарту не дозволяє падати духом. Зрештою — песимістами не можуть бути громадяни, які мають віру у живучі сили народу, а хто тієї віри не має — не може зараховувати себе до числа тих, що забірають у сутніх справах національної політики голос.

Хоч яке складне останнє питання анкети, проте з дивною однозгідністю шш. дискутанти ствержували дві основні речі: 1) **повний крах „нормалізації" в її вигляді з 1935. року і 2) необхідність мобілізувати національні сили для самооборони.** З оцих двох тез виходить льоґічно: 1) не можна продовжувати тактики, розпочатої на весну 1935. року, бо воно значилоб — не витягати політичних висновків з ясної політичної ситуації, і 2) треба шукати конкретних способів припинити бодай частинно внутрішню українську розтіч, себто реалізувати те, що зветься сьогодні модною вже назвою „консолідація".

Як розвинуться дальші політичні події — на це можуть бути ріжні погляди. Наприклад, одні можуть впевняти, що польський національний ексклюзивізм буде щораз глибше просякати в офіціяльну національну політику, яка щораз більше буде ставати на плятформі ендецьких тез про „паньство народове", — інші знову можуть казати, що таки прийде до відвороту від теперішніх таких яскравих протиукраїнських тенденцій. Один і другий погляд може мати за собою арґументи, але одно і друге твердження наскрізь гіпотетичне. На гіпотезах краще не спірати рішень далекосяглої практичної натури. Тому, не будемо казати про те, що слід українцям діяти у **дальшому** розвитку подій, бо це буде залежати саме від того, як ці події будуть розвиватися. Краще казати, що слід робити негайно, тепер.

Всі українські дискутанти погодились, що тепер треба так само зберігати леґалістичні форми боротьби, як на початку „нормалізації". Зате, — треба замаркувати своє змінене становище, згідно зі зміненою поставою польської сторони. Іншими словами: тактика голосування зі буджетом у сесії, в якій перейшов земельний закон, тактика дальших інтервенцій без вісліду і дальшого випрошування посад для окремих одиниць, — мусить припинитися. Не може продовжуватися стан, в якому і польський уряд і українське громадянство може мати враження, що УПР, як політичний репрезентант українства у Польщі, вдоволена в ходу „нормалізації": бо вправді президія УПР представила урядові резолюції краєвої наради УНДО і вправді українські посли напевне у своїх інтервенціях висловлюють свій жаль і негодування, то проте воно не робить враження політичних актів: бож коли авдієнції та ті інтервенції не мають позитивного висліду, то всетаки за якийсь час ті самі українські діячі являються у тих самих польських чинників — і історія начинається „да капо". Враження у краю з тієї тактики — фатальне.

Торкається воно поведінки УПР на польському офіціяльному відтинку, супроти уряду й на терені парляменту. Друга частина анкетних висновків торкається відтинку українського громадянства. І тут з усіх без винятку голосів лунала вимога — **робити всі зусилля в напрямку національної консолідації**. І ось актуальне питання: що слід розуміти під національною консолідацією, в яких формах вона реально можлива як треба до неї змагати?

На цю тему була у нас уже широка стаття. Засаднича думка, висловлена там свого часу, що істнує у нас обєктивна база для консолідації: однаковий підхід величезної більшости зорґанізованого громадянства до Совітів і до комунізму та однаковий підхід до нинішньої краєвої дійсности, — та думка залишається надалі актуальною. Але поруч із тим фактом є, що партійне і ґрупове розпорошення у нас сьогодні більше, ніж колинебудь, і більша взаємна заїлість.

Таким робом ані політично-ідеольоґічний компроміс ріжних партій і ґруп, ані їх механічно-орґанізаційна злука сьогодні майже неможливі. Гадаємо, що змагати до такої механічної консолідації — річ навіть недоцільна. Зате спільний національний інтерес, однаково зрозумілий чи то щодо небезпеки комуністичного заливу, чи оборони українського духового й матеріяльного стану посідання у Польщі та можливостей його розбудови, — дає широкі можливости для постійного чи спорадичного контакту партій, ґруп і установ у ріжних конкретних справах. Наприклад: у справі земельній, шкільній, безробіття інтеліґенції, протиукраїнських прилюдних виступів ріжних польських орґанізацій, окремих актів сов. уряду на Сов. Україні і т. д., — в усіх таких справах моглиб назовні, маніфестаційно і солідарно виступати всі зорґанізовані клітини українського народу в Польщі! Воно не нарушувалоб у нічому ані ідеольоґічної ані орґанізаційної окремішности та самостійности поодиноких партій, ґруп, установ, — зате витворювалоб унутрі спасенну атмосферу зближення і спільноти, а назовні давалоб образ зразкової солідарности й одноцільности всього українського національного табору, всього українського народу.

Одним із засобів національної консолідації повинно бути виелімінувати елемент партійно-ідеольоґічної нетерпимости на ґрунті аполітичних установ і орґанізацій. Стоїмо далі на становищі, що боротьба **проти** взаємної української політичної непримирности та **за** взаємною толерантністю — мусить стати одним із головних гасел кампанії української преси та всього поважного відламу українського громадянства!

Очевидно, що таке наближення можливе тільки тоді, коли політика т. м. репрезентативної політичної партії не викликуватиме таких гострих застережень, які поглиблювалиб природні ідеольоґічні ріжниці. Тому гадаємо, що погляд „Свободи", що консолідація українського громадянства можлива тільки тоді, коли УНДО віднесе „повну ідеольоґічну та орґанізаційну перемогу" над усіми іншими українськими партіями, групами й течіями, — гадаємо, що той погляд є щонайменше неактуальний, бож треба обєктивно признати, що саме тактика нинішнього УНДО викликує найгостріші суперечки. Слушно висловився один поважний дискутант, що актуальною є радше дальша диференціяція, а саме орґанізаційне оформлення тих груп, які і революцію відкидають і концепцію польсько-українського порозуміння признають і не можуть погодитись з дальшою тактикою теперішнього політичного проводу, яка не признає всім очевидного факту, що **тепер** нема місця на „нормалізацію", бо її не бажає собі друга сторона! Трудність полягає у тім, щоб той новий процес диференціяції не поглибив українського хаосу, тільки причинився до його кристалізації та повільної ліквідації.

Таким робом немов автоматично виринає висновок: коли не „нормалізація" і не революція, то залишається тільки **поворот до гасла „віра у власні сили народу"**, як гасла, що вже відіграло раз спасенну ролю при відбудові українського життя у періоді великого політичного хаосу, що повстав у висліді великої політичної поразки. Те гасло не є ніякою політичною концепцією і не може заступити політичної концепції, яка залишає надалі свою силу. Однак тому, що тепер **нема обєктивної змоги ту концепцію реалізувати**, треба обмежитись виключно до т. зв. орґанічної праці. Розуміємо, що труднощі тієї праці будуть наслідком політичної поразки

— Чи то ви свистали ввечір у своїй кімнаті?

— Так — я потвердив радісно.

— Чи не булиб ви такі добрі засвистати мені якусь арію?

— Коли ви собі цього бажаєте, пані, дуже радо.

Я почав свистати від щирого серця. Гарна пані дому оперлася на фортепіян і подивилася мені в очі так, що я мало не втратив рівноваги. Я попросту насолоджувався своїми успіхами.

Коли я скінчив свистати, пані Торнай стиснула мені руку і сказала лірично:

— Я дякую вам!

Я побіг до своєї кімнати ввесь зворушений. Десять хвилин пізніше стояв передімною пан Торнай:

— Ви ганебно ошукали мене! — почав він кричати. — Ви заявили мені, що ви зовсім немузикальні, а тимчасом свищете!

— Алеж пане...

— Я виплачу вам те, що вам належиться і прошу собі шукати іншої посади.

Діставши гроші я вложив їх мовчки до кишені і почав складати свої речі переконаний, що Торнай заздрісний за мене. За хвилину прийшов до мене мій учень, щоб попрощатися зі мною.

— Оскаре! — кажу до нього — будь такий добрий подякувати мамі в моїм імені за все гарне, що я зазнав у вашому гостинному домі.

Оскар хлипав від зворушення:

— Пан учитель були такі добрі для мене... Я вже зранку знав, що пан учитель нас покидають бо я чув, як мама казала до служниці: „Но Марисю, аж учора мені вдалося позбутись чуткою ту малпу".

Перекл. *п.* Б.

—0—

з „нормалізацією" щораз більші. Але одночасно сила нашого відпору на кожному терені, де тільки може проявитись наш гін — працювати — та сила відпору поруч з інтесивністю органічної праці примусить таки з українським чинником рахуватися і постепенно відбудує надщерблений політичний капітал: зробить знову українство чинником великих потенціяльних можливостей!

Коли в тому напрямку підуть українські зусилля, коли почнуться заходи ліквідувати нинішні аномалії на ріжних відтинках української національної політики, коли одночасно національна енергія звернеться в сторону органічної праці, не тільки як до вимоги сірої буденщини, але просто як до національної місії в теперішній час, тоді й наша анкета набере історичного значіння. Редакція „Діла" її вислідами вповні вдоволена. Гадаємо, що й українське громадянство повинно бути вдоволене, що сказано голосно багато дечого з того, що залишалось було недосказане, а що мусить бути в наших відносинах нам і всьому світові ясне.

—о—

Інавґурація академічного року
у Богословській Академії у Львові.

В неділю 3-го ц. м. відбулася святочна інавґурація Х-го з черги академічного року у гр.-кат. Богословській Академії у Львові. Розпочалась вона торжественною Службою Божою у церкві св. Духа при вул. Коперника, яку відправив в асисті і при діяконах о. проф. д-р Конрад, після чого професорський збір, питомці та запрошені гості зібралися в авлі.

Після відспівання хором питомців прегарної „Бурі" Айзенгута (місця повні динамічної експресії, получені з чудовою ліричною молитвою) о. ректор д-р Йосиф Сліпий виголосив звіт за акад. рік 1936-7. Промовець підкреслив, що це святочна хвилина в житті Академії, бо 10-ті роковини її діяльности. За той час Академія зміцнилась, набрала розмаху. І тому це не лише свято Академії, але й цілої української науки. Нема у нас нині рідних високих шкіл, що святкувалиб інавґурацію шкільного року. Недоля зробила Академію єдиною такою школою. І тому й Духовній Академії залежить взагалі на втриманні українського культурного й наукового рівня. Підтримує Академію в цій її діяльности надія, що вона розвинеться в повний український університет, дарма, що покищо на цьому шляху найшлись непоборні перешкоди. Українська гр.-кат. теольоґія зводить нині боротьбу з тими моральними течіями, що вирннули в наслідку національного й соціяльного лихоліття.

Складати звіт з діяльности такої установи (казав далі о. ректор) дуже важко, бо можна казати тільки про зовнішні факти, залишаючи внутрішні моральні вартости — судові історії.

Найважніша подія за минулий рік — це зорганізування окремого фільософічного виділу. На теольоґічному виділі викладало 14 професорів; деканом був о. д-р Лаба, заст. о. д-р Левицький. Слухало викладів 214 теольоґів. На фільософічному виділі викладало 12 професорів, слухало викладів 124 слухачів. Найповажніша праця йде по семинаріях: історичнім, мови, експериментальної психольоґії й і. Ціле життя Академії йде вже наладнаним шляхом. Видано в м. р. два томи праць. О. ректор Сліпий взяв участь в уніййній конференції у Пинську, проф. д-р Залозецький у зїзді в Зальцбурґу. Музей Академії під кермою д-ра М. Драґана придбав нових 261 цінних експонатів та вмонтував одну нову велику ґабльоту на передісторичні предмети. Бібліотека Академії враз з науковою робітнею зростає теж постепенно. Буджет Академії замкнувся сумою 180.000 зол.: головні видатки — це платні професорів, друк книжок, утримання бібліотеки і музею та наукові поїздки. Академія дійшла до найвищого числа слухачів з усіх істнуючих католицьких факультетів світа. Видала за останніх 10 літ поверх 25 наукових творів, виробила свою лінію і фізіономію. Промовець закінчив свій цікавий змістовний і переконливий звіт ефектовним зворотом: У кембріджському університеті є годинник з латинським написом: „Минають години, але будуть почислені". Години Духовної Академії будуть почислені в заслугу української науки та на славу Бога.

З черги о. д-р Степан Сампара виголосив виклад на тему: „Релігія в основах людського життя", вказавши на сутні моменти релігійних рухів від найдавніших часів.

Концертова точка (смичковий квартет) закінчила інавгурацію, після чого присутні гості оглядали музей Академії.

Все свято інавґурації робило незвичайно культурне враження. Присутні були численні світські гості (близько сто осіб), серед яких бачили ми найповажніших представників українського політичного світа з сеніором А. Горбачевським на чолі, українських наукових кол (д-р І. Раковський, д-р Ф. Колесса, д-р Ю. Полянський та ін.), наших господарських кол (директори найповажніших наших економічних централь, як сен. О. Луцький, сен. Ю. Павликовський, інж. А. Палій, дир. Я. Колтунюк, дир. Кривуцький, дир. Бариляк та ін.), лікарських кол (д-р Т. Бурачинський, д-р М. Панчишин), суспільних, пресових.

Свято в авлі розпочалося в 11. год. передполуднем та закінчилося в год. $1^{1}/_{2}$ попол.

—о—

Перший Зїзд інструкторок „Сільського Господаря"
у Львові.

Вже при реорганізації „Сільського Господаря" в 1909. р., коли широку програму його діяльности визначив його тодішній керманич д-р Евген Олесницький, приступило це Товариство до праці над піднесенням культури і господарського рівня української жінки-селянки. З того часу і в дальших роках у „Сількім Господарі" працювали жінки-інструкторки, що своєю працею причинилися чимало до двигнення нашого жіночого господарства. По реорганізації „С. Г." в повоєнних часах цю працю перeняли секції господинь при кружках „С. Г.", що обєднані тепер у Головній Секції Господинь при централі Товариства. Для праці у цих секціях підготовив „Сільський Господар" на двох з черги 6-місячних курсах кілька десятків окремих інструкторок, що добре фахово підготовані і працюють поруч аґрономів над двигненням культури та господарського рівня наших сільських господинь. Ця праця дала дуже добрі вислідк і сотні секцій господинь при кружках „С. Г." та поверх 15.000 зорганізованих членів-господинь у цих секціях свідчать про те, що така господарська праця для українського жіноцтва, яку ведуть фахівці-агрономи і фахівці-інструкторки для нашого села необхідна.

Тому перший зїзд інструкторок „Сільського Господаря", що відбувся в неділю 3. жовтня ц. р. і в якому взяло участь 51 учасниць, був не тільки переглядом дотеперішньої фахової праці цих надійних сил, але також першим етапом до створення професійної організації інструкторок, яка на майбутнє буде дбати за забезпечення праці та професійні справи своїх членів.

Зїзд відкрив від Президії та Дирекції „Сільського Господаря" д-р Евген Храпливий, що привитав на вступі голову Головної Секції Господинь ред. О. Кисілевську, заст. голови п. І. Павликовську, заст. голови „Союзу Українок" Злучених Держав Північної Америки п. О. Штогрин, представниці Ревізійного Союзу Українських Кооператив п. д-ра Олену Степанів та м-ра І. Гладку і представника Центросоюзу дир. Івана Мартюка. Провід Зїзду обняла ред. Ол. Кисілевська разом з п. І. Домбчевською та інж. О. Дучимінською, секретарювала інструкторка М. Юзич. Реферат про фахову та інструкторську працю інструкторки „Сільського Господаря" виголосила п. д-р Х. Кононенко, що зясувала програму цієї важної господарської ділянки у нашому національному житті та ролю інструкторки у цій праці.

Далі почалася дуже цікава дискусія, в якій забирало слово 34 бесідниць, що торкалися ріжних питань своєї широкої праці на місцях. У дискусії обговорено і фахову працю інструкторки і також їх організаційну діяльність та співпрацю з іншими установами. При цій нагоді представник Т-ва „С. Г." д-р Е. Храпливий зложив заяву, що секції господинь — це організація для піднесення господарства українського жіноцтва та що вони не тільки не бажають конкурувати зніякими іншими жіночими установами, а навпаки: повинні змагати до того, щоб і інші жіночі установи, передовсім кружки „Союзу Українок", якнайкраще розвивалися. Бо праця секцій господинь буде тоді ще кращою, коли жіноцтво буде більше свідоме своїх завдань та добре зорганізоване. Господарську працю серед жіноцтва вестиме „Сільський Господар" тому, що є єдиною українською установою, уповажненою до такої праці, як і тому, що має таку кількість фахівців, яка потрібна для переведення цієї праці бодай у мінімальних межах (поверх 120 агрономів та інших фахових сил).

По широкій дискусії приняв зїзд такі резолюції:

І. Зїзд інструкторок „С. Г." ствердщує, що збільшення кадрів жіночих фахових сил для господарської праці в краю, які працюють при філіях „С. Г.", є відрадним явищем у цілій праці „С. Г.", що запевнює українському жіноцтву господарську допомогу і фахову опіку у рямцях сільсько-господарської організації, як тої, що покликана вести господарську роботу для всього українського селянства.

II. Зїзд інструкторок „С. Г." стверджує, що тільки відповідна фахово-господарська підготова інструкторок дає можливість належної праці серед українського жіноцтва. Тому зїзд уважає, що фаховий господарський вишкіл інструкторок, що його переводить „С. Г." на своїх інструкторських курсах, повинен продовжуватися при помочі періодичних зїздів інструкторок для доповнювання фахового господарського знання та обговорювання чергових господарських і організаційних питань, а також при помочі доповнюючих курсів для вже працюючих інструкторок. Зїзд уважає, що приймання інструкторок без такої підготови є в організації „С. Г." недопускальне.

III. Зїзд інструкторок стверджує, що тільки обєднана праця „Сільського Господаря" і кооперації може якслід помогти українському національному господарству, тому взиває всі кооперативні установи і діячів на місцях ще більше, ніж досі, допомагати праці інструкторок „С. Г." і секцій господинь.

IV. Зїзд інструкторок „С. Г." уважає, що обєднання інструкторок для охорони професійних справ і зосередження та поглиблення фахової праці є необхідне. Тому рішає створити при Т-ві Українських Агрономів „Секцію Інструкторок", яка, як автономна одиниця, буде професійною організацією тих жінок-фахівців, що працюють над піднесенням рівня сільсько-господарської культури українського жіноцтва.

V. У звязку з утворенням „Секції Інструкторок" при Т-ві Українських Агрономів вибирає зїзд окрему професійну комісію, що займеться зорганізуванням усіх інструкторок „С. Г." у цьому Т-ві та запевнить у скорому часі наладнання таких справ, як придїл посад для безробітних інструкторок, устійнення платень суспільних свідчень і т. д.

VI. Зїзд інструкторок „С. Г." взиває і всіх агрономів і Філії „С. Г.", щоби збільшили свою увагу до секцій господинь та скріпили їх працю, як надзвичайно потрібну під цю пору для нашого села.

VII. Зїзд інструкторок „С. Г." звертається до всіх філій „С. Г." та Округових Союзів Кооператив, щоби заанґажували інструкторок для ведення господинської праці всюди там, де їх ще нема та дбали, щоб інструкторки брали участь у всіх засіданнях агрономічних колегій та організаційних секцій при філіях „С. Г." нарівні з агрономами.

VIII. Зїзд стверджує, що обовязком інструкторок є слідкувати за відповідним відживленням і здоровими умовинами українського села. Тому інструкторки мусять стежити, щоб господині самі продукували потрібні засоби відживи, як городовину, молоко, мясо та потрібний на господарство гріш добували через збільшення продукції і з побічних ділянок господарства, як шовківництво, крілики, лікарські зела, домашній промисл.

IX. Зїзд приймає за основу у праці інструкторок „С. Г.", що вони завжди і всюди будуть стояти на варті відродженецької ідеї, протверезувати тих сліпців у нашому народі, що ще поклоняються ворожим нашому національному організмові ідолам альокоголю й нікотини, найпершим руїнникам родинного щастя, і таким способом боротись за новий народній побут, за щастя жінки та здоровля родини і тимсамим за здоровля українського селянства.

X. Зїзд інструкторок „С. Г." закликає все українське жіноцтво обєднуватися для господарської праці у „Сільському Господарі" у секціях господинь для праці над господарським двигненням і зорганізуванням українського сільського жіноцтва.

Цей численний зїзд інструкторок „С. Г." причиниться напевно до скріплення господарської праці серед українського жіноцтва, яку веде „Сільський Господар" та поможе осьтак чимало нашій жінці-селянці в її важкій боротьбі за добробут та кращі умовини культури і господарства на селі.

—о—

Відгомін польсько-української війни.

Новий політичний процес у Львові.

У вівторок 5. ц. м. починається перед судом присяглих у Львові великий політичний процес проти 43-літнього селянина **Михайла Хомяка** під замітом убивства дня 7. листопада 1918 р. родини Меховських при вул. Жовківській ч. 83, мясара Й. Лінтнера дня 14. листопада 1918 р. — обох підчас польсько-українських боїв у Львові. Крім того акт обвинувачення закидає підсудному вбивство польського полоненого невідомого вояка в Лисиничах у груді 1918 р. і намову до вбивства другого полоненого польського вояка Адама Терліковського. Розправа розписана на два тижні, бо трибунал буде слухати понад 40 свідків. Підсудного боронитимуть оборонці: **д-р Семен Шевчук** і **д-р Живіцький** (поляк).

—o—

Величаве свято української культури.

Посвячення памятника композитора о. Віктора Матюка.

Дійсно величавим можна назвати свято, що відбулося в селі Карові (Угнівщина) 3. ц. м. Це посвячення гарного мистецького памятника в честь відомого композитора о. Віктора Матюка, що станув на його могилі у 25-ліття смерти з ініціятиви місцевої читальні „Просвіти“. Це церковно-народне свято не мало зовсім льокального характеру, лише — можна би сказати — прибрало загально-національний характер. На велич цього свята, на яке прийшло понад 10.000 народу з дооколичних повітів, вплинула не лише дуже оживлена пропаганда ділового комітету, але й заповіджений приїзд Преосв. Йосафата Коциловського з Перемишля та представників центральних музичних установ зі Львова.

На прикрашеному квітами і прапорцями возі в супроводі бандерії віхав до села Карова голова Матірнього Т-ва „Просвіта“ д-р І. Брик, якого привитали хлібом і сіллю, квітами та промовами голови: місцевої читальні „Просвіти“ і молодої „Просвіти“. Пів години пізніше віхав до села владика Коциловський в супроводі бандерії, якого привитали теж хлібом і сіллю представники громади, установ та місцевий дідич.

Після того в год. 11. передполуднем Преосв. Йосафат відправив архиерейську Службу Божу на церковному майдані в асисті численного духовенства. Підчас богослуження співав львівський мужеський хор „Сурма“ під орудою дир. О. Плешкевича. Кир Йосафат з духовенством відслужив опісля панахиду за душу бл. п. о. В. Матюка коло нагробного памятника. По посвяченні і відслоненні памятника зложено вінці. Далі поплили промови: сердечні слова від товариша праці **дир. Т. Мусія**; від представника Церкви і духовенства **о. Трешневського** з Угнова; від Матірнього Т-ва „Просвіта“ виголосив промову голова **д-р І. Брик**; від центральних музичних установ промовляв **дир. В. Барвінський** і від „Львівського Бояна“ та Музичного Т-ва ім. Лисенка **проф. І. Гриневецький**; від Філії Т-ва „Просвіта“ в Раві Руській адв. **д-р Карпевич** та від культурно-освітніх установ в Угнові **д-р Козак**. Крім того член „Молодої Просвіти“ віддеклямував зі зрозумінням „Привіт Співцеві“ Ю. Шкрумеляка, а щире й розумне слово від села поплило з уст старого просвітянина **Андрія Сайчука**. Далі хор „Сурма“ відспівав композицію В. Матюка „Кріпись, народе“, що зробила на присутніх сильне враження. При кінці промовив ще щирими словами **Кир Йосафат**, взиваючи непроглядні маси народу витревати у вірі і службі католицької Церкви та українського народу.

Вечором відбувся святочний концерт у місцевій читальні „Просвіти“. У програму його ввійшли твори о. В. Матюка, що їх виконав мужеський хор „Сурма“, оперовий співак д-р В. Тисяк та вступне слово д-ра Ст. Людкевича і реферат д-ра Б. Кудрика, в руках якого теж був фортепіяновий дострій. Концерт закінчився відспіванням національного гимну.

—o—

Закид поширення комунізму

Заява прем. Складковського.

Премієр ради міністрів і міністр внутрішніх справ склав таку заяву у справі „Звйонзку Научицельства Польскего“. Тому що б. управа З. Н. П. внесла відклик від рішення у справі хвилевого припинення діяльности З. Н. П. та призначення куратора, стверджую ось що:

Б. управу влада припинила в урядуванні з таких причин: 1) політичних, тому що толерувала і підтримувала від довшого часу: а) комуністичні, або такі, що межують з комунізмом — ідеї і тенденції, б) пацифізм між учителями і в шкільній виховній праці, що суперечить з основними інтересами держави; в) підривала довіря до державної влади і вихвалювала працю займанницької влади у шкільній ділянці' 2) суспільних: нарушувала свободу переконань та основні права громадянина переслідуванням учителів, які не згоджувалися з вище згаданими політичними напрямними; 3) формально-правних: а) переступила межі буджету при видаткуванні поодиноких сум; б) грошеві суми видавала на річи, що не мають нічого спільного зі статутом та є суперечні з цілями Звйонзку.

Куратора у З. Н. П. призначено тому, щоби він: 1) припинив руїнну працю, що нищила дорібок та опінію заслуженого З. Н. П., 2) довів до поправи та устійнив напрям праці управи З. Н. П. згідно з потребами та інтересами держави; 3) перевів по змозі в найкоротшому часі вибори нової управи, що буде дійсним викладником державного і патріотичного наставлення польського учительства.

По широкому світі.

В Англії дійшло до сутичок між фашистами і їхніми противниками. 30 осіб ранено. 100 арештовано.

В СССР заіменували заступниками наркома закордонної торговлі Мерекалова і Євялова, віцепрезидентом державного банку Кабанова.

Болгари святкували 19. роковини панування свого короля.

У Мароку тубольчі націоналісти зорганізували бурхливі протифранцуські демонстрації. Наглий суд засудив 60 арабських провідників на вязницю від 3 місяців до року.

Шеф британської парляментарної опозиції Етлі домагається в імени лейбуристів, щоби негайно скликати палату послів у справі подій на Далекому Сході.

Французька валюта поважно захитана.

—o—

НЕ БУДЕ НАТИСКУ ПРИ САМОУПРАВНИХ ВИБОРАХ?

На недавному зїзді делегатів „Звйонзку Млодей Всі“ у Львові воєвода Білик між іншим заявив, що незабаром відбудуться вибори солтисів на терені полудневосхідних воєвідств. Додав, що підчас цих виборів не буде робити ніякого натиску на їх вислід.

—o—

БОЇ ЗА ЧАПЕЙ.

Найзавзятіші бої на далекосхідньому театрі йдуть від кількох днів за Чапей (під Шангаем). Японці ведуть енергійні наступи в напрямі шангайського північного двірця, але не можуть

проломити китайських становищ, недавно скріплених артилерією.

КИТАЙ УСУВАЄ ЧУЖИНЕЦЬКІ КОРАБЛІ З ПРИСТАНІ ЧІФУ.

Райтер подає: Китайська влада в Чіфу повідомила консулярний корпус, що всі чужі кораблі мусять до 2-ох днів відчалити з пристані. Правдоподібно китайці хотять висадити у повітря мольо у Чіфу, щоб не впустити до пристані японських кораблів.

—o—

КАНАДА ПОСПІШНО ЗБРОЇТЬСЯ.

Від коли канадійські міністри вернулися з імперіяльної конференції оборони в Льондоні, Канада поспішно збільшила темпо своїх зброєнь. Перш за все вона реорганізує свою армію: скількість піхотних і кінних полків зменшено, зате поважно збільшено їхній чисельний стан, який дотепер був подекуди дуже малий; скількість артилерійських полків збільшено.

Канадійська маринарка збільшилася на 4 мінолови; дуже поважно розбудується повітряна фльота, що матиме 195-ох старшин і 1498-ох пільотів.

Металевий промисл Канади пристосується до виробу зброї та муніції.

ЕСПАНСЬКА „ФАШИСТІВСЬКА РАДА“?

Кореспондент Аваса повідомляє, що в націоналістичній Еспанії знову виринула справа створення правильного уряду. Одначе здійснення того пляну буде можливе щойно тоді, коли створять (над цією справою саме тепер працюють) велику раду еспанської Фаланги на лад великої Фашистівської Ради в Італії. Ген. Франко рішив ще в серпні ц. р. створити таку раду, коли дав доручення про злуку рекветів і фалянгістів під назвою „Традиціоналістичної Фаланги“.

Б. фалянгісти домагаються для себе більшости, кажучи, що вони репрезентують найсильнішу групу. Велика Рада буде складатися з 50 осіб.

СТОРІНКА БЕЗ ПОЛІТИКИ.

Що вільно і чого не вільно

в американській фільмі.

У Злучених Державах, так як зрештою у кожній іншій державі, істнує державна фільмова цензура. Одначе її значіння направду дуже мале. Справжня влада спочиває в руках установи, що називається „Мошен Пікчер Організейшен". Значіння тієї організації справді велике: вона дає напрям американській фільмовій продукції, злагіднює відносини між фільмовими виробництвами та працівниками, устійнює висоту платень і т. д. Давніше вона боролася з імпортом европейських фільм на американський ринок, тепер тільки регулює їх доплив. Цікаве, що ця установа дбає навіть про приватне моральне життя американських зірок.

Саме там заборонили фільмувати такі твори, що мали би викликати негодування в політичному світі, та твори таких авторів, які колинебудь образливо висловилися про Голівуд. Ця установа заборонила раз на завжди виступати рижоволосій Клярі Бав за те, що вона, мовляв, дуже неморально поводилася. Вона теж поладнала гострий конфлікт із Марленою Дітріх, яку союзи американських жінок рішили були бойкотувати.

„Мошен Пікчер Організейшен" повстала таки із самих фільмових промисловців, які дбаючи за власну шкіру, намагаються зовсім виключити державну цензуру. У висліді цієї боротьби зладили окремий кодекс. Коли приписів цього кодексу будуть придержуватись усі промисловці, тоді державна цензура не матиме що робити. Ось кілька вимків із цього незвичайного кодексу:

„Не вільно осмішувати законів, що їх усі загально визнають."

„Злочин можна показати тільки так, щоби не скривався в ньому бунт проти влади й закону."

„Не вільно нарушувати святости рідні й подружжя."

„Злочину проти подружньої вірности не можна ніколи насвітлювати прихильно."

„Кожну релігію треба представляти без кпин."

„Ніякого священника не можна представляти як злочинну або смішну особу."

„Треба завжди задержати міру при сценах із шибеницею та електричним кріслом."

Цей кодекс склав Уіліем Гейс, голова орґанізації, якого просто утотожнюють із цілою установою. Він сам, колись скромна людина, зате незвичайно продуктивна та енерґійна, спершу був президентом американської демократичної партії, а коли йшло про вибір на голову „Мошен Пікчер Орґанізейшен", тоді суперничав він за те становище не з ким іншим, а з самим Гербертом Гувером. Його бюра містяться в Ню Йорку, усеж таки він часто подорожує власною сальонкою на лінії: Ню Йорк—Льос Енджелс. Кажуть, що він полагоджує денно вісімдесять справ. За свою працю побирає він скромний гонорар... 100.000 долярів річно. Завдяки його самовладному становищу та рішучій поставі називають його в Америці „фільмовим царем".

—o—

Замісць дозволу їзди — вязниця

Вести авто не те саме, що поганяти, скажім жидівський фіякер, або марну однокінку — до того треба мати відповідну кваліфікацію і — це мабуть найважніше поліційний дозвіл на право їзди. З добуттям такого дозволу є чимало клопотів.

Один берлінський купець дістав у дарунку авто і хотів навчитися його вести. Записався він до шоферської школи і по тижневі опанував без трудноців теоретичне ведення авта. Одначе практика виявилася зовсім не така легка, бо вже при першім іспиті його „зрізали". По чотирьох тижнях спробував він ще раз щастя, одначе знову без успіху. Нещасливий кандидат на шофера намагався переконати немилосерну владу благальними листами та й цей спосіб не дав ніякого успіху. Тоді бідолаха купець спробував хабаря. Вислав до відповідного урядовця листа, залучуючи 50-марковий банкнот і вечором сам зголосився до мешкання згаданого урядовця. Цим разом стрінула його неприємна несподіванка, бо господар викинув нефортунного аматора автомобілевого спорту за двері. Кілька тижнів пізніше суд засудив купця за намагане перекупство на два місяці вязниці і на втрату висланого банкноту. Найгірша кара була така, що купцеві відобрали право здавати іспит на три роки.

Спосіб добрий на довжників

...АЛЕ В АМЕРИЦІ.

Світова господарська криза далася дошкульно всім у знаки і спричинила те, що люди поробили за харчі великі довги і тільки дуже поволі сплачували їх. Тому теж купці, які мають усе повну крамницю покупців, тільки з важким трудом можуть повязати кінці і постійно нарікають на поганий стан своїх інтересів.

До такої категорії купців належав теж і різник Віліям Веб із Вашінґтону. Одного дня він набрав переконання, що мусить свою крамницю зліквідувати, бо не стало уже йому капіталів на дальше ведення інтересів. Одначе він виписав із своїх книг усіх довжників, які ніяким чином не хотіли сплатити довгів. При тім прийшов йому на думку новий плян. Він замкнув крамницю і прибив на вивісці фірми таблицю з таким написом:

„Мої клієнти, що не хотіли платити, зруйнували мене до тла. Небавом виявлю їх прізвища і суми, що вони мені їх винні".

Різник осягнув те, чого він хотів, бо у два дні пізніше мав позаплачувані всі борги. Навряд, чи в нас такий спосіб поміг би щонебудь, бо европейським довжникам і зокрема нашим, то можна і двома таблицями загрозити — мало що воно помоглоб. Чим заплатити, коли грошей нема? Автім у нас люди волють густочасто виставити своє прізвище на позорище, щоб тільки не треба було заплатити.

Канапа з XVII. століття.

У славній надсенській антикварні Ґальвенія відбулася недавно ліцитація антиків. На продажу виставили канапу, збудовану при кінці XVII. ст. у Франції. Своєю конструкцією нагадувала вона радше ліжко. Цей старий „грат" продали за „невеличку" суму 2.500 франків.

—o—

Невеселе весілля

Германа Каца.

Герман Кац гучно справляв своє весілля в барі при вулиці Руа Солей у Парижі. Вино й горілка лилися рікою. Двацятьшість злодіїв — товаришів і співробітників Германа Каца по професії — одягнені в одяги просто зпід голки бенкетували зі своїми по модному одягненими любками на тому веселому весіллі.

Раптом на вулиці залунав різкий свист і в тій самій хвилині до кімнати вдерлося 15 поліційних аґентів під проводом найкращих паризьких комісарів.

Серед весільних гостей счинилася паніка. Один із запрошених намагався втекти крізь вікно. Іншого витягнули зпід ліжка, куди він скрився. Третього знайшли в буфеті, де він зігнувся в чотири погибелі.

Таким чином поліція накрила прекрасно зорганізовану злодійську банду, якої головним тереном праці була світова вистава. У проводі тієї організації стояв Герман Кац, професійний злодій, караний уже кілька разів і виселюваний із Франції.

Із 26 весільних гостей 12 мало за собою кримінальне минуле. 14 інших весільних гостей це були чужинці і їх виселять із Франції.

—o—

ПОРОЖНІ ЗАМКИ.

Незвичайно поширений льондонський часопис „Дейлі Мель" помістив в одному із чисел цікавий репортаж на тему незамешкалих старих англійських замків. На терені Англії — як подає справоздавець — стоїть приблизно 130 старих замків і палат, які не мають зовсім мешканців. Хоч як реально дивляться англійці на світ, проте не нарушують традиційного респекту до ріжних духів та опирів, які появляються по ріжних старих замчищах.

—o—

НАЙДОРОЖЧА ЗБІРКА БАНКНОТІВ.

З палати Й. Е. Кетрінґа вкрадено перед кількома днями найціннішу у світі збірку банкнотів. Власник збірки оцінює свою втрату на 5 мільонів фунтів. Серед украдених банкнотів є теж перші вартісні папери, які знали перед 1.000 літ китайські фінансієри

НОВИНКИ.

— **Найсолідніші футра тільки у Юліяна Глушевського**, Львів, пл. Капітульна 3. І., телефон 254—46.

— **Замовляйте Великий Співаник Червоної Калині!** Монументальний збірник 229 найкращих пісень стрілецьких, історичних, побутових та обрядових на хори мішані, мужеські та жіночі в обрібці всіх наших відомих композиторів — за редакцією д-ра З. Лиська. Це широкий і підібраний репертуар для великих концертів, принагідних свят та інших хорових виступів. Це книга пісень, без якої не обійтись ні одному знавцеві чи прихильникові рідної пісні. Тверда тривка оправа. Ціна зол. 28.50, опакування і порто 1.— зол. Замовляти в „Червоній Калині", Львів, вул. Зіморовича ч. 12, почт. скрин. 43. 1755

— **Дитячий ярмарок.** Заходом Т-ва „Українська Захоронка" у Львові відбудеться в дні 17. жовтня ц. р. традиційний дитячий ярмарок у салях Народного Дому, Рутовського 22. Всі українські фірми прохаємо взяти участь у цій пропагандивно-виховній імпрезі. Інформації подає секретарка Т-ва п. Надія Макарушка, телефон: 242-57. Дохід з ярмарку призначений на обіди для убогих школярів.

— **Бюро Тірка** повідомляє, що в пятницю 8. ц. м. відбудеться в салі польського Музичного Т-ва перший цього року артистичний вечір: концерт чолового нинішнього польського баритона Чаплїцького та балетний виступ Льоди Галямі. Це останній виступ тієї артистичної пари перед її виїздом до Америки.

— **Зміни у старостах.** Міністр внутрішніх справ іменував городського віцестаросту в Лодзі д-ра Й. Каляту повітовим віцестаростою в Товмачі. Дотеперішнього повітового віцестаросту у Варшаві Т. Шаревського іменували повітовим віцестаростою в Коломиї та поручили йому ведення цього староства. Дотеперішнього віцестаросту в Пулавах, Ст. Тимінського іменували снятинським віцестаростою й поручили йому ведення староства в Снятині.

— **Цукор для пасічників.** Несприятлива погода відбилася цього року особливо некорисно на пасічницькій господарці. Міністерство рільництва й скарбу признали підвищені норми безакцизного цукру для найбільше потерпілих голодом на теренах Галичини, Шлеська, Поморя, Волині, Люблинщини, Келеччини й Варшавщини.

— **Мусять продавати поштові значки і тютюн.** В „Деннику Законів" появився розпорядок міністерства скарбу, що всі вуличні крамарі мусять постаратися про концесію на продажу тютюну і папіросів. Міністерство хоче збільшити доходи держави з монополю. Розпорядок важний від 1-го березня 1938. р. Вуличні крамарі мусять також продавати поштові концесії.

— **Заступна праця потриває 5—6 днів.** Міністерство внутрішніх справ оголосило подрібні приписи про використання цього року сил з ділянки заступного загального обовязку праці. Роботи будуть виконувати відповідно до зголошення військової та громадської влади, а також пожежної сторожі. Зайняті при заступних роботах будуть вжиті при всякого роду будівлях, при залісненні й витинанні лісів та при працях на теренах військових вправ. У громадах передбачені будови й ремонт громадських будинків, шкіл, лічниць і т. п. Також будуть згадані особи зайняті при пожежній сторожі, при будові реміз для пожежної сторожі та протипожежних знарядів. Заступна праця буде тривати 5—6 днів. Цього року покликують до заступної праці мужчин, уроджених в рр. 1911-1915, які мають категорію Б і Ц.

— **Знайшов собі господиню.** У станиславівськім окружнім суді відбувся недавно епільог голосної свого часу справи зловживань на шкоду дідича Войтіха Гловацького в Загробелі товмацького повіту. В 1928. р. він заангажував Яніну Льоренцівну за управительку фільварку. Перебуваючи постійно в Кракові, він уповажнив її до всяких трансакцій з винятком продажі землі. Одначе Льоренцівна надужила його довіря. Розпарцелювала землю і продала велику скількість дерева, ховаючи гроші до власної кишені. Крім того продала ліс вартости 7.500 зол. за 3.500 зол. Повідомлений про її господарку дідич вернувся до свого двора, але застав тільки пусті кімнати, бо Льоренцівна забрала майже всі рухомости і виїхала. Справою занялася влада і потягнула до судової відповідальности виновницю та її матір. Льоренцівну засудили на два роки вязниці, її матір увільнили.

— **Музей „Бойківщина" в Самборі** мав від 1. липня до 30. вересня ц. р. 37 катальогових чисел приросту до 4.593 включно. В поодиноких відділах прибуло предметів: археольогія 4, етнографія 8, нумізматика 3, ікони 1; архів та бібліотека: книжки 25, часописи 277, мапи 5. Жертводавцями були: інж. Амврозій Л., радн. Бережанський В., радн. Білинський І., Голець, о. Івашко В., Мецгер И., Ортинський В., інж. Сілецький Л., д-р Скорик М., Струк В., інж. Шелевич Л. Жертводавцям складає Управа Музею „Бойківщина" щиру подяку. Адреса Музею: „Бойківщина", Самбір, вул. Тиха 1.

— **Трагічна прогулька на Дністрі.** До Заліщик прибула прогулька 30 поштових урядовців із Варшави. Один із них 25-літній Йосиф Страшинський вибрався зі своїм товаришем Гебдою каяком на Дністер. Знайшовшись серед крутіжі, він упав у воду. Ратуючи Страшинського Гебда перевернувся з каяком і щойно прогульковці з інших каяків його врятували. Тимчасом Страшинський утонув і поплив з водою, покищо досі його не знайшли. При рятунковій акції один з учасників згубив портфель з готівкою 350 зол.

— **Два трупи на забаві.** На забаві, яку влаштували в Пустомитах пов. Львів рільниче „кулко" і пожежна сторожа, дійшло до бійки, в якій Кароль Кіліян пробив на смерть багнетом Андрія Мульту та Миколу Ґжечніка. Крім того покалічив у руку Яна Овчаржа і Яна Бандровського. Справою занялася поліція.

— **Метеор.** Над Татрами появився 1. ц. м. вечором великий метеор завбільшки половини місяця і перелетів з півночі на південь, лишаючи за собою світляну смугу, що тревала кілька секунд.

— **100-ліття уродин Артура Ґротґера** святкували польські орґанізації в Отиневичах біля Ходорова. Ґротґер, відомий польський артист маляр, уродився тому сто літ у цьому селі. Одночасно посвячено угольний камінь під будову костела.

— **Львівська хроніка.** Підчас нічної поліційної облави в III. дільниці арештовано 25 мужчин і 6 жінок. — На площі Більчевського якийсь злодійчук вирвав із рук п. Яронімової торбинку з готівкою 150 зол. — Безробітна Евгенія Будек напилася сільного квасу. — Вуличний торговець Маріян Ліщук утратив притомність, затроєний алькоголем. — Невідомий тип пробив ножем Петра Міськова. — До крамниці З. Цвікля при вул. Городецькій ч. 71 добулися крізь пивницю злодії і вкрали більшу скількість білля, панчіх, светерів і т. п., загальної вартости 8.000 зол. — Торговець Адам Оконський повідомив поліцію, що хтось украв йому 2.100 зол., які він переховував у бочці в пивниці при вул. Рагози 5.

— **Краєва хроніка.** Йосиф Марцінец і Олександер Грицик поважно поранили ножами Василя й Михайла Огоновських з Кравівця (пов. Львів). — Макух з Брюхович (Львівщина) та Новак зі Львова переїхалися ще зількома знайомими таксівкою по Брюховичах і не заплатили шоферові, ще й здорово його побили. — Гринь Сас з Павелча пов. Станиславів нехотячи застрілив місцевого посесора Менделя Гольда. — У перемиському шпиталі помер Шулім Дим з ліського повіту, якого переїхав самохід тамошнього старости Ґонсьоровського. — На Засяні в Перемишлі повісився у свому мешканні емеритований урядовець маґістрату, 61-літній Йосиф Хлопіцький з причини недуги. — В Малехові під Львовом 26-літній Володимир Вороняк, посварившись зі своїм сусідом Влад. Волошином за межу, пробив його ножем на смерть. Душогуба арештовано.

— **Зі судової хроніки.** Золочівський окружний суд засудив на один рік вязниці за дефравдацію Казимира Гіля, б. податкового поборця у Камінці Струмиловій. — За напад на торговця худобою С. Шумінера засудили в Самборі І. Іванчука та І. Куриласа по 10 літ вязниці, Маріяна Лянґера на 6 літ. — Сяніцький суд покарав 6-літньою вязницю львівського електротехніка М. К. Венґельського, що вкрав 5 церковних чаш та інші річи.

— **Роботи на дорогах львівського воєвідства.** В останніх трьох роках виконали у львівському воєвідстві такі важніші роботи на дорогах: відновили 50 км. дороги Львів-Жовква-Белзець; 36 км. дороги Жовква-Мости Великі-Сокаль; 23 км. Львів-Камінка Стр.; 14 км. дороги Львів-Винники-Куровичі; 16 км. Львів-Стрий; 43 км. Львів-Перемишль, 52 км. Львів-Яворів-Радимно; 12 км. Львів-Бібрка. Крім того перебудували ряд відтинків під Перемишлем і Ярославом, відновили около 500 км. доріг, вдержуваних державою. На шляху Львів-Жовква-Варшава та на вихідних дорогах з Дрогобича перебудовують дороги на новітні. Нові мости побудували на Сяні під Лежайськом, на Солокії під Кристинополем і на Вирі під Перемишлем. Будують мости на Ославі під Загірям і на Барі в Лишні під Дрогобичем. На ці роботи видали останніх трьох років 10 міліонів золотих. В найближчих роках мають продовжати розпочату відднову доріг, дальше перебудувати дорогу Львів-Жовква-Белзець з кістковою наверхнею вихідних відтинків з міст: Львова, Перемишля, Ярослава, Ряшева, Самбора й Дрогобича. Будуть також направляти наверхні доріг, що проходять через живці.

— **Ріжні вісти.** В данській місцевости Роскільде два медведі роздерли на смерть свого присмирника, коли він увійшов до клітки. — Коло Сало, містечку в південно-західній Фінляндії автобус, заповнений пасажирами, впав із гостинця в ріку. Із 27 пасажирів 8 осіб згинуло, дві тяжко ранені врятовано. — На Дунаю біля Браїли зударилися два кораблі, наслідком чого 8 осіб згинуло. На кораблі повстала велика паніка, причому пасажири вискакували з кораблів, пробуючи вплав дістатись до берега.

— **Протирелігійна скаженина еспанської революції.** Італійська преса оголосила прилюдне письмо еспанських епископів, що розкриває жахливу скаженілість еспанської революції. Є це властиво революція протихристіянська, що має на меті плянове винищення церков і духовенства. Досі знищено коло 20 тисяч святинь і 6 тисяч світських священників. Полювали на них із псами і мордували без процесу тільки тому, що були духовними. Різанина світських людей приняла просто несамовиті розміри. Письмо подає цифру понад 300 тисяч жертв, які вбито тільки за їх релігійно-національні погляди. В самому Мадриді страчено в перших трьох місяцях революції 22 тисячі осіб. Багатьох жахливо поранено, опісля стято, іншим виривали очі, вирізували язики, розпинали, палили, закопували живцем, рубали сокирами. Профанація гробів і цвинтарів була на денному порядку. У Віч збурили гробницю епископа Тораса Вахес, якого черепом бавилися як мячем. На цвинтері Уеска розкинули сотки гробів і ограбили трупи із золотих зубів та перстенів. Письмо говорить про сотки поколених Розпятих і зневажених образів. Спрофановано або спалено багато реліквій. Дзвони розбито і перетоплено, славні образи, що віками користувалися пошаною, пропали. В деяких місцевостях комуністична влада відобрала всі релігійні предмети, що були приватною власністю.

— **15 осіб засудили на смерть.** Військовий суд у Ленінграді засудив перед кількома днями на смерть 15 працівників хемічних заведень у місті Дохта під закидом, що вони творили протиреволюційну шпигунсько-терористичну організацію і робили замахи на управителів фабрики. Крім того мали висадити фабрику в повітря.

— **Дальші саботажі в Совітах.** Як повідомляє совітська преса, хтось ушкодив у трьох місцях нафтовий руротяг між Баку і Батумом, наслідком чого змарнувалася величезна скількість нафти. Саботажисти знищили теж ссучі помпи, а ропу, що випливала, підпалили. В часі пожежі згоріли уладження і значна скількість нафтової ропи.

— **Невинно розстріляні.** Щойно після розстріляння 10 службовців електричного тресту в Ленінграді показалося, яка була причина строгого засуду. З початком вересня ц. р. ушкоджено на просторі 1 км. кабель, що проводив електричний струм із Волховстрою до Ленінграду. Цілий Ленінград впродовж 48 годин був позбавлений електричности, наслідком чого станули фабрики і промислові заведення. Що правда властивих винуватців не вдалося викрити, одначе влада потягнула до відповідальности зовсім невинних урядовців і службовців.

— **Як шукають за Левоневським.** З полярної стації „Північний Бігун" наспіла вістка, що з причини несприятливих атмосферичних умовин годі розпочати глядання за Левоневським. Підбігунові околиці сповиті густими хмарами. Хоча від загибелі Левоневського (13. серпня) минуло вже півтора місяця, ратункова експедиція Шевелева не мала ще змоги розпочати лети над бігуном.

СПОРТОВА СТОРІНКА.

Наколесницький біг

за чашу „Діла".

В неділю 3. ц. м. відбулися на стрийськім шляху подвійні наколесницькі змагання. **На трасі Львів-Пісочна-Львів 90 км. відбувся біг за мандрівну нагороду, чашу „Діла",** до якого ставали тільки найкращі змагуни України. **На трасі Львів-Миколаїв-Львів 70 км. відбувся біг за чашу О. Стефановича.**

Перші виструтували до бігу молодші змагуни (неліценціоновані), яких було 26, у тому 11 з України, 9 із Зорі-Львів, 4 із Дністра-Самбір та 1 наколесник із Сокола — Турка н. Стр. Перший раз відбувся цей біг ще в 1929 р. і тоді переможцем був Р. Яримович. Цього року конкуренція була доволі цікава, бо ставала до бігу не тільки більша скількість змагунів, але й виринало питання, чи більше рутиновані змагуни України встояться перед амбіцією своїх товаришів з інших українських клюбів. Виявилося, що ці сподівання були зовсім оправдані, бо переможець цього бігу **Клак Степан (Зоря)** був правдивою ревеляцією змагань. Від старту обняв провід бігу Клак Степан, перший минув півметок і в знаменитій формі прийшов на мету. Незлу форму виказав теж Лата з України і Яким із Дністра. Назагал усі змагуни, що ставали до цього бігу, є добрим матеріялом, якому недостає ще відповідної змагової рутини, техніки їзди і — найважніше — правильного тренінгу. Всі наколесники повинні використати зимову перерву на переведення відповідної змагової заправи.

Остаточна клясифікація бігу на меті така: 1) Клак Степан (Зоря) в часі 2 год. 24 мін. 15 сек.; 2) Лата (Укр.) 2.28.34; 3) Яким (Дністер) 2.28,35; 4) Клак Іван (Зоря) 2,33,15; 5) Коцур (Укр.) 2,33,25; 6) Лучечко (Укр.) 2,34,05 7) Левкович (Укр.); 8) Коньчек (Дністер); 9) Стахурський (Зоря), який перед метою розбив собі око; 10) Ясінський (Укр.). Матляк (Сокіл-Турка), заняв 18-те місце.

У другім бігу за чашу нашої Редакції кляса змагунів була назагал вирівняна. Від старту їдуть учасники цього бігу групою зложеною з 9 змагунів і довший час ніхто з них не пробує втікати. На початок цієї групи висуваються все нові змагуни. Пробували вести і Бабій і Степаняк і Шевчук. Згодом висунувся наперед Федак і перед Миколаєвом утікає. Перший приїздить він теж на півметок. Другий на півметок приїздить Степаняк. Між першим змагуном та останнім, який минув півметок, було всього 3 хв. ріжниці. Одначе цих 3 хв. вистало, щоб Федак збільшив віддаль до яких 800 м. і знову перший минув Миколаїв. Та за Миколаєвом не стало вже йому духу. Під важкою першою горою звільнює темпо і поволі віздить на гору. Використовує це Степаняк, Бабій і Колтуцький, доганяють його далеко позаду. Ще раз намагається Федак на простій дорозі дійти до чолівки, сильно зближується, одначе вже найближча гора знову перекреслює його надії.

Зате чолова група, зложена зі згаданих змагунів, їде гострим темпом разом. Кожну гору беруть вони з гідною подиву легкістю. В одному менті до чолівки підбігає хтось з водою. Бабій і Колтуцький вдоволюються тим, що їх обливають. Степаняк звільнює, бере до рук пляшку з водою і жадібно пе. На тому тратить він кільканадцять секунд. Цю несподівану нагоду використовує Бабій, утікає і починає ґазувати. Позаду лишається Колтуцький і Степаняк, які довший час не можуть зловити Бабія.

Щойно кілька км. перед Львовом чолова група знову лучиться. Перед самим Львовом Бабій і Степаняк відриваються від Колтуцького і збільшують темпо. Перед метою оба скажено фінішують і перед самою метою, приблизно 6—10 м., здавалося що перший переїде ленту Бабій. Та раптом, в останніх секундах, скортіло його оглянутись і ці секунди рішили! **Степаняк минув мету колесом переваги перед ним і здобув таким чином на цей рік чашу „Діла",** осягаючи добрий час 2 год. 59 хв.; 2) Бабій 2,59,2; 3) Колтуцький 3 год.; 4) Федак 3,03; 5) Буцин 3,05,2; 6) Цимбала; 7) Івасів.

Від бігу відступили Пік і Шевчук. Останній перервав біг яких 200—300 м. перед метою з причини корчу мязів.

Організацією змагань займалося С. Т. Україна і перевело її завдяки визначній допомозі свого голови дир. О. Левицького та праці провідника наколесницької секції Яримовича зовсім добре.

Вечором відбулося в домівці України святочне вручення нагород. Відповідну промову виголосив до змагунів голова України дир. Левицький. Відтак промовив коротко заст. голови Наколесницького Союзу п. Віддер, що підкреслив джентельменство всіх учасників бігу. Далі в імени нашої Редакції передав переможцеві Степанякові чашу ред. д-р І. Німчук. Чашу ф-и Стефановича передав С. Клакові дир. Левицький. Крім цих двох головних нагород дістали ще змагуни інші нагороди, а саме переможець бігу на 90 км. Степаняк дістав статуетку-чашу, дар **Фортуни Нової.** Інші змагуни дістали такі нагороди: від ф-и **Глушевського** роверове приладдя, від **Народної Торгівлі** срібну плякету, від ф-ми **Бучківського** роверову раму, від фабрики **Дендра** вічне перо, від фабрики **Альое** вироби тієї фабрики, від фабрики пасти **„Єлеґант"** роверове приладдя і книжки **бібліотеки „Діла"** (кільком змагунам). **Зоря** роздала всім своїм змагунам памяткові жетони і переможцеві С. Клакові грамоту. Також Україна роздала 5 жетонів для найкращих змагунів.

Усі наколесники були незвичайно вдоволені і ходом змагань і нагородами та заповідали, що доложать усіх зусиль, щоб на будуче осягнути ще кращі висліди.

При кінці слід підкреслити незвичайно товариське становище наколесників Л. Т. К. М-у, які виїхали цілою прогулькою на трасу, помагали нашим змагунам, обливаючи їх водою та даючи воду пити і т. д. Також слід подякувати молоді Миколаєва і Розвадова, що помагала наколесникам у цім тяжкім бігу.

Не стає вже терпцю.

УКРАЇНА — ЧОРНІ 2:2 (0:1).

[illegible] зрозуміти становище львівського виділу судейських справ, який постійно визначує на змагання [illegible] дружини, зокрема України, таких суддів, що радше їм придалися би летючки з моральними поуками, ніж публиці. Не хочемо брати таким чином в оборону частини публики, що впроваджує своїми д. часто несмачними вигуками замішання на грищі, одначе на цьому місці мусимо якнайрішучіше запротестувати проти такої поведінки суддів, як на кількох останніх метчах України, зокрема теж у мин. неділю. При цьому мусимо ствердити, що вчора наша публика поводилася зовсім коректно, хоч рішення судді Вебера могли навіть найбільше зрівноважену людину вивести з рівноваги. Мимоволі насувається на думку підозріння, що ця судейська бодячка має глибше підложжя.

На цих змаганнях зібралося приблизно 4.000 видців, які заплатили солоні гроші на те, щоб відтак переживати з вини судді такі дивні емоції. Чорні, військово-шкільний клюб, що повинен популяризувати спорт, дав зовсім не популярні ціни. Різні люди різно розуміють спортові гасла!

Україна повинна була ці змагання виграти і якби не ріжні поправки судді, булаб напевно виграла. Наша дружина грала амбітно, без більших слабих пунктів. Найкраще списувався Босий на воротах, що не міг нарікати цим разом на безробіття. Оборона Воробець-Скопець І. виконала своє завдання якслід, хоч при перших воротах Чорних швидша та енергічніша інтервенція могла зощадити нашій дружині втрати воріт. Поміч розкручується з кожним метчом, одначе Цимбала поки мабуть не зможе вже витримати цілий час темпа. Найгірше те, що не пильнував якслід ворожого крайника. В нападі признання належиться без сумніву Мікльошеві, який був справжнім його керманичем. Магоцький боязливий, Петрову нішо не виходило, Скопець дуже агресивний і небезпечний, одначе на середині нападу потинен все висуватися до переду. Краєвський кращий від Магоцького.

Ворота для нашої дружини здобув Скопець II. у 29. хв. і 47. Правда, були ще найправильніші на світі треті (чи пак другі з черги) ворота, одначе судди їх не признав і подиктував зате вільного до України, хоч саме Скопеця тоді сфавлювали і в найгіршім випадку повинен був подиктувати карного до Чорних. Таксамо карний до України (на щастя, стрілений в зат) був подиктований без ніякої причини. При помочі судді, який подиктував згодом зовсім несподівано і неправильно вільного, Чорні вирівняли зі стрілу Чижевського. Вислід залишається до кінця без зміни, хоч обі дружини мали ще нагоду здобути ворота.

ІНШІ ВИСЛІДИ ОКР. ЛІҐИ.

ЛЬВІВ. **Погонь І. Б. — ІІ. Сокіл 3:0 (1:0).** Погонь виграла зовсім заслужено, бо переважала противника з лінії нападу. Ворота здобули: Волянін, Дреґер і Ґаїдало. Суддював п. Курцвайль.

ЛЬВІВ. **РКС — Лехія 2:0 (1:0).** Несподівана програна Лехії, яка грала дуже гостро і навіть брутально, одначе судді п. Кухар тримав обі дружини в карбах. Ворота для РКС-у стрілив Паламарчук.

СТРИЙ. **Погонь — Ресовія 3:2 (2:1).** По останніх невдачах Погонь заграла д. добре і перемогла зовсім заслужено Ресовію. Ворота для Погоні здобув Смук з карного 2 і Гофман, для Ресовії Баран із карного і Клец.

ДРОГОБИЧ. **Чувай — Юнак 2:1 (1:0).** Юнак грав без Стецькова і мав у першій половині перевагу, одначе добув тільки одні ворота зі стрілу Хлєбека. У другій половині оборона Юнака грає фатально. Ворота для Чуваю здобув Мартіні II. і Чарнецький. Судя п. Отшелецький.

ЯРОСЛАВ. **Огніско — Корона 3:2 (3:2).** Змагання стояли на низькому рівні й не були зовсім цікаві. Ворота для Огніска здобули: Дитко, Райс і Рубін, для Корони Глухий. Судя п. Савіцький.

ПЕРЕМИШЛЬ. **Польонія — Гасмонея 1:0 (0:0).** До перерви рівнорядна гра. Після перерви сильно переважала Польонія. Одинокі ворота здобув Дикий. Суддя п. Шиба.

ТАБЕЛЯ ОКР. ЛІҐИ.

1) Польонія	7	11:3	17:11
2) Чорні	7	10:4	20:8
3) Гасмонея	7	9:5	10:4
4) Погонь (Стрий)	7	8:6	20:16
5) Ресовія	7	8:6	18:18
6. Р. К. С.	7	7:7	10:8
7) Україна	**7**	**7:7**	**13:13**
8) Огніско	7	7:7	18:15
9) Лехія	7	6:8	18:15
10) Погонь І. Б.	7	6:8	10:19
11) Чувай	7	5:9	12:16
12) Корона	7	5:9	17:23
13) Юнак	7	5:9	12:17
14) П. Сокіл	7	4:10	7:14

МИСТЕЦТВА А-КЛЯСИ.

ПЕРЕМИШЛЬ. **Сян — Електровня 5:0 (0:0).** У першій половині Електровня витримувала сильний наступ Сяну, одначе в другій частині гри не витримала темпа і заломалася. Ворота для Сяну здобув Турко 2, Мединський 2 і Ґібалевич. Після цих змагань Сян веде в табелі перед Леґією, Електровнею, Ґаґібором і С. К. 28.

Юніори Сяну — Юніори Чуваю 1:1.

КОЛОМИЯ. **Покуць — Пролом 3:0 (0:0).** Пролом мав у першій половині легку перевагу, одначе напад нашої дружини запропащував усі найдогідніші ситуації. Найслабший Урсакий. У другій половині Покуць стріляє не без вини воротаря троє воріт, з яких 2 можна було оборонити.

ТЕРНОПІЛЬ. **Єгуда — Поділля 2:0 (1:0).** Поділля виступило до цих змагань в ослабленому складі, без здискваліфікованого Королюка І. і з розбитим Долею. Все таки Поділля грало в девятку, бо суддя виключив Королюка II. з грища.

ЛЬВІВ. **Чорні І Б — Україна І Б 6:1.** Слаба гра запасної дружини, яка грала без кількох своїх добрих грачів.

ДЕРЖАВНА ЛІҐА.

КАТОВИЦІ. **Рух — Погонь 3:2 (2:1).** Погонь держалася зовсім добре, хоч поїхала на Шлеськ без своїх найкращих грачів.

КРАКІВ. **Краковія — Гарбарня 1:0.** Краковія здобула ворота з вільного, що його стрілив Пайонк. Після цих змагань Гарбарня опинилася на сильно загроженому місці і перед маревом деградації з Ліґи.

ПОЗНАНЬ. **Варта — Висла 3:2 (3:1).** Заслужена перемога Варти. Гра назагал гарна і велася в доброму темпі.